

Î N C H E I E R E

19 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea, Sveatoslav Moldovan

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Fiodor Cojocari împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 11 martie 2015, Fiodor Cojocari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, prin rezoluția din 04 mai 2005 al reprezentantului OUP SUP CPR Dondușeni, locotenentul major de poliție, T. Vlas a fost dispusă începerea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2005110153 conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) din Codul penal.

Susține că, la data de 28 iunie 2007, ofițerul de urmărire penală a CPR Dondușeni, căpitan de poliție, Ion Alexandrov a emis ordonanța de recunoaștere a sa în calitate de bănuț.

Afirmă că, prin ordonanța de punere sub învinuire din 09 octombrie 2009 a fost pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) din Codul penal, iar prin ordonanța cu privire la respingerea demersului înaintat de apărător din 07 iunie 2010 a fost respinsă cererea sa și a avocatului referitor la încetarea urmăririi penale.

Relevă că, la data de 05 decembrie 2011, prin sentința Judecătorei Dondușeni, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2012, a fost achitat pe motiv că, fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) din Codul penal și a fost recunoscut reabilitat.

Mai relevă că, la data de 25 decembrie 2012, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Ghenadie Eremciuc, a casat decizia instanței de apel și a dispus rejudecarea cauzei penale în privința sa și a lui Victor Bacalîm de aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Menționează că, la data de 12 februarie 2013, Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a admis apelul declarat de procurorul în Procuratura Dondușeni, Nicolae Solomei, a casat sentința primei instanțe și a adoptat o nouă soluție, conform modului stabilit pentru prima instanță, prin care, în corespundere cu art. 332 alin.(1) și 391 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, a încetat procesul penal în privința sa și a lui Victor Bacalîm pe art. 213 lit. b) din Codul penal, în corespundere cu art. 60 alin. (1) lit. b) din Codul penal în legătură cu împlinirea termenilor de atragere la răspundere penală.

Susține că, la data de 23 septembrie 2014, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a admis recursurile ordinare declarate de inculpatul Victor Bacalîm, avocatul Igor Țurcanu și de el, a casat integral decizia instanței de apel și a menținut sentința primei instanțe.

Afirmă că, urmărirea penală a durat excesiv de mult și pe toată această perioadă a suportat suferințe morale, fiind recunoscut în calitate de bănuit, învinuit și vinovat de comiterea unei infracțiuni.

Relevă că, el ilegal a fost învinuit de neglijență în exercitarea atribuțiilor sale profesionale, deoarece el activează în funcția de medic pediatru circa 54 de ani.

Mai relevă că, rezonanța, pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea sa și condamnarea, a fost la nivelul regiunii de Nord a Republicii Moldova, deoarece a consultat și tratat pacienți din diferite raioane.

Solicită încasarea de la pârât a sumei de 500000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul dosarului penal în sumă de 3500 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică suportate pe această cauză.

Prin hotărîrea Judecătoriei Dondușeni din 07 septembrie 2015 s-a admis parțial acțiunea și s-au încasat de la Ministerul Justiției în beneficiul lui Fiodor Cojocari suma de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată în sumă de 6730 de lei.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin aplicarea art. 3 alin. (1) lit. a) și 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 1405 și 1422 din Codul civil și art.94 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2015 s-a respins apelul declarat de Fiodor Cojocaru, s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a casat integral hotărîrea primei instanțe și s-a pronunțat o nouă hotărîre, prin care s-a admis parțial acțiunea și s-au încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor suma de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, cheltuielile de asistență juridică suportate pentru examinarea cauzei penale în sumă de 3500 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 3230 de lei. În rest s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Instanța de apel și-a argumentat concluzia prin faptul că, prima instanță corect a dispus încasarea în beneficiul lui Fiodor Cojocari a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată în sumă de 6730 de lei, însă greșit a dispus încasarea acestor sume de la Ministerul Justiției, or, prejudiciul moral cauzat în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală urma a fi încasat din contul statului prin intermediul Ministerului Finanțelor.

La data de 11 martie 2016, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii sau modificarea deciziei instanței de apel prin diminuarea sumelor dispuse spre încasare.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel greșit a aplicat prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deoarece la caz, nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea enunțată.

Consideră că, intimatul nu a fost atras ilegal la răspundere penală, nu i s-a acordat statut de condamnat și pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei penale în instanța de judecată, s-a aflat în stare de libertate.

Menționează că, instanța de apel a dat o apreciere arbitrară probelor anexate la materialele dosarului și a dispus nejustificat și exagerat încasarea în beneficiul intimatului a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Susține că, instanța de apel, dispunând încasarea sumei de 6730 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, a aplicat eronat prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin referința depusă la data de 20 aprilie 2016 Procuratura Generală a solicitat admiterea recursului declarat de Ministerul Justiției, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care prejudiciul moral să fie diminuat pînă la limita rezonabilă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele pricinii rezultă că, recurentul a luat cunoștință de decizia instanței de apel la data de 15 ianuarie 2016 (f. d. 33, vol. II), iar cererea de recurs a fost depusă de acesta la data de 11 martie 2016 (f. d. 26, vol. II).

De asemenea, completul consideră că, recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la normele de drept citate.

Argumentul invocat în recurs precum că, instanța de apel greșit a aplicat prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nu poate fi reținut, deoarece în speță, instanța de apel a stabilit just circumstanțele pricinii, precum și a aplicat elocvent normele de drept, care guvernează raportul juridic litigios.

Nu poate fi reținut nici argumentul invocat în recurs precum că, intimatul nu a fost atras ilegal la răspundere penală, nu i s-a acordat statut de condamnat și pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei penale în instanța de judecată, s-a aflat în stare de libertate, deoarece, odată ce a fost emisă sentința Judecătorei Dondușeni din 05 decembrie 2011, prin care intimatul a fost achitat pe motiv că, fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) din Codul penal și a fost recunoscut reabilitat, se atestă că, acesta a fost atras ilegal la răspundere penală.

De asemenea, nu poate fi reținut nici argumentul invocat în recurs precum că, instanța de apel a dat o apreciere arbitrară probelor anexate la materialele dosarului și a dispus nejustificat și exagerat încasarea în beneficiul intimatului a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, deoarece instanța de apel, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, a apreciat probele în corespundere cu exigențele art. 130 din Codul de procedură civilă și a ținut cont de criteriile stipulate la art. 1423 din Codul civil și art. 11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, precum și de practica uniformă a Curții Europene a Drepturilor Omului la acest capitol.

Nu poate fi reținut nici argumentul invocat în recurs precum că, instanța de apel a aplicat eronat prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece instanța de apel, dispunând încasarea sumei de 6730 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, s-a călăuzit de art. 7 lit. e) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și art. 96 alin. (1) din Codul de procedură de civilă și a ținut cont de probele prezentate în acest sens.

Astfel, instanța de recurs notează că, Ministerul Justiției nu a invocat nici un argument în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (*cauza Re bait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25.02.1995, nr.26561/1995*)

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de declarare a recursului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 432, art. 433, art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan